

Motion till riksdagen 2017/18:2016

av **Anette Åkesson och Maria Malmer Stenergard (båda M)**

Obligatorisk akustikkontroll i svenska skolor

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa obligatorisk akustikkontroll (OAK) i svenska skolor för att förbättra ljudmiljön och därmed förutsättningarna för lärare och elever att göra ett bra arbete och få bättre resultat, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Utbildning är vägen in i det svenska samhället. Det ska inte spela någon roll varifrån du kommer eller vem du är – alla har rätt till en bra utbildning. Det ställer krav på att alla skolor är bra skolor, att lärare har höga förväntningar på alla sina elever, och att eleverna tar sitt ansvar. Men det ställer även krav på att de fysiska förutsättningarna är de rätta för både elever och lärare.

En bra ljudmiljö är en grundläggande förutsättning för att lärare ska kunna undervisa på ett bra sätt. Rektorerna som är ansvariga för arbetsmiljön är ofta inte medvetna om att ljudmiljön kan vara ett hinder för elevernas inläring. Vi kan inte heller begära att rektorerna ska ha akustisk kompetens för att avgöra om ljudmiljön är bra eller dålig. Staten bör hjälpa till.

Boverket ställer idag krav på obligatorisk ventilationskontroll (OVK) i skolorna. Ventilationsanläggningen kontrolleras både när en skola tas i bruk och därefter vart tredje år.

På samma sätt som vi ställer krav på att luften är bra genom OVK borde det vara lika självklart att vi säkerställer god ljudmiljö i svenska skolor. Boverket, Arbetsmiljöverket och Folkhälsomyndigheten ställer krav på ljudmiljön i skolan. Men om ljudmiljön är dålig är det väldigt få lärare som reagerar eftersom de flesta lärare inte vet hur det ska låta i ett klassrum med en bra ljudmiljö.

Jonas Christensson på Ecophon jobbar med att skapa goda ljudmiljöer i skolan. Människans hörsel fungerar väldigt bra i skogen. Därför försöker han alltid skapa

skogens ljudmiljö i klassrummen. ”Tyvärr är ljudmiljön i många skolor inte bra och det gör det svårt för både lärare och elever att göra ett bra jobb.” Jonas Christensson driver Ljudskolan vars syfte är att sprida kunskap om hur ljud i skolan påverkar människor.

Båstad Montessori är ett föräldrakooperativ som har arbetat mycket med ljudmiljön i sin skola och sina förskolor. Första gången problemen upptäcktes var när en av förskolorna flyttade in i ombyggda lokaler. Den tidigare lugna barngruppen förändrades, sprang runt, skrek och orkade inte koncentrera sig. Medarbetare hade huvudvärk och fick anstränga sina röster. Rektor Ina Angel: ”I all bedrövelse var det bra att förändringen var så stor, vi förstod direkt vad problemet var. Om det bara varit hälften så jobbigt hade det tagit längre tid. Vi kanske hade skickat barn på utredning på grund av beteendeproblemen eller skyllt allt på att det var en för stor barngrupp eller jobbiga barn.” (Skolledaren.) En bra ljudmiljö är en förutsättning för att barnen ska må bra, orka vara delaktiga och att kunna koncentrera sig både i förskola och skola.

Enligt forskare Stig Arlinger (professor emeritus Linköpings universitet) och Staffan Hygge (professor emeritus Högskolan i Gävle) ger en bättre ljudmiljö även bättre skolresultat. Annan forskning visar att lärare oftare än andra yrkesgrupper har röstproblem (Vivecka Lyberg Åhlander, docent i logopedi Lunds universitet). 2015 kom Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) med sin rapport ”Vad var det du inte hörde?” som visar att 80 % av klassrummen inte uppfyller Boverkets ljudkrav. Och Arbetsmiljöverkets kontroller 2013–16 visar att många skolor saknar rutiner för drift och underhåll av skolfastigheten.

Det finns mycket kunskap och erfarenhet om att en god ljudmiljö är viktig för både barnen och lärarna i skolan samt att det påverkar resultaten. Det borde därför vara lika självklart att ställa krav på och följa upp den med hjälp av en obligatorisk akustikkontroll som det är att göra motsvarande med luften respektive obligatorisk ventilationskontroll.

Anette Åkesson (M)

Maria Malmer Stenergard (M)